

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona-Prečišćeni tekst („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 7/10), na prijedlog Ministarstva za privredu, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na nastavku 63. sjednice, održanom 10.05.2012. godine,
d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Usvaja se Bilans energetskih potreba Zeničko-dobojskog kantona za 2012. godinu.

II.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/12.
Datum, 10.05.2012. godine
Z e n i c a

PREMIJER

mr.sci.Fikret Plevljak dipl.ing.

DOSTAVLJENO:

1x Ministarstvo za privredu,
1x a/a.

Bosna i Hercegovina
Federacija Bosne i Hercegovine
ZENIČKO-DOBOJSKI KANTON
MINISTARSTVO ZA PRIVREDU

Bosnia and Herzegovina
Federation of Bosnia and Herzegovina
ZENICA-DOBOJ CANTON
MINISTRY OF ECONOMY

**BILANS ENERGETSKIH POTREBA
ZENIČKO - DOBOJSKOG KANTONA
ZA 2012. GODINU**

Zenica, april, 2012. godine

UVOD

Energetska politika se usvaja na Federalnom nivou i nadležnost je Federacije Bosne i Hercegovine.

Cilj ovog dokumenta je da prikaže neophodne elemente i pokazatelje Bilansa energetske potrebe Kantona za 2012. godinu (u daljem tekstu: Bilans), uključujući energetske pokazatelje ostvarenja Bilansa u prethodnoj, 2011. godini.

Osnovu za izradu Bilansa čine Bilans energetske potrebe Federacije Bosne i Hercegovine za 2012. godinu, zatim, kvalitativni i kvantitativni energetske pokazatelji, a predstavljaju sintezu podataka dobivenih od energetske, industrijske i drugih subjekata, rudnika uglja, carinskih organa, uvoznika naftnih derivata, te učinjenih analiza i procjena.

Bilans obuhvata osnovne vrste energije i energenata, i to:

- električna energija,
- ugalj,
- naftni derivati i
- prirodni gas.

Ostali konvencionalni izvori energije, kao i energija iz obnovljivih izvora, izuzimajući hidroenergiju, još uvijek nisu dovoljno istraženi i nisu posebno analizirani.

Ovakav Bilans je parcijalna energetska analitika koja još uvijek ne prati u cjelosti energetske tokove (primarna energija, energetske transformacije i finalna energetska potrošnja), te zato ovi podaci služe samo za praćenje rada energetske privredne subjekata (rudnici uglja, elektroprivredna preduzeća) i snabdjevača uvoznim energentima (naftni derivati i prirodni gas).

Proizvodnja

U energetske bilansu Zeničko-dobojskog kantona proizvodnja se prvenstveno odnosi na domaći energetske resurs – ugalj .

Od deset rudnika uglja (mrki i lignit) u Federaciji Bosne i Hercegovine, tri rudnika mrkog uglja su na području Zeničko-dobojskog kantona, a to su RMU “Kakanj” d.o.o. Kakanj, RMU “Zenica” d.o.o. Zenica i RMU “Breza” d.o.o Breza.

Na području Zeničko-dobojskog kantona izgrađena je jedna mini hidrocentrala “Bistričak” instalisane snage 1,3 MW.

Jedna od dvije termoelektrane u Federaciji Bosne i Hercegovine instalisana je na području Kantona, u Kaknju, gdje se, pored električne energije, proizvodi i toplotna energija, i tehnološka para. Pored toga, “Natron Hayat” d.d. Maglaj vrši proizvodnju električne energije za vlastite potrebe u okviru vlastitih proizvodnih kapaciteta.

Uvoz

U energetske bilansu Zeničko-dobojskog kantona uvozom su obezbjeđeni prirodni gas i derivati nafte.

Potrošnja

Ugalj se najvećim dijelom transformira u električnu energiju, a pored toga u toplotnu energiju, te za potrebe industrije i široke potrošnje.

Električna energija se isporučuje distributivnim preduzećima, te direktnim potrošačima.

Derivati nafte isporučuju se rudnicima, termoelektrom, industrijskim postrojenjima i distributerima.

Prirodni gas se isporučuje distributeru u Zeničko-dobojskom kantonu, to je "Visokogas"d.d. Visoko, te potrošačima direktno priključenim na gasovod, a na području Zeničko-dobojskog kantona su "Arcelor Mittal"d.d. Zenica, "IGM"d.d. Visoko, Tvornica cementa "Kakanj"d.d. Kakanj i "CIMOS"d.d. Zenica.

U toku 2009. godine usvojen je dokument "Strateški plan i program razvoja energetskeg sektora Federacije BiH".

Ovim dokumentom su identificirana i analizirana aktuelna pitanja i promjene koje mogu uticati na energetske potrebe i potrošnju energije u okruženju i Svijetu, kao i mogućnost povratnog uticaja tih promjena na energetske sektor Bosne i Hercegovine i FBiH.

1. ELEKTRIČNA ENERGIJA

1.1. Pokazatelji za 2011. godinu i plan za 2012. godinu

U tabelama 1.1. i 1.2. dat je pregled planiranih i ostvarenih količina električne energije, odnosno, potrošnja u Kantonu u 2011. godini i plan potreba za 2012. godinu, kao i proizvodnja u termoelektranama “Kakanj” i “Natron-Hayat”;

Tabela 1.1. Realizacija i plan proizvodnje i potrošnje električne energije

Električna energija	Plan 2011. [GWh]	Realizacija 2011. [GWh]	Real. '11. Plan '11.	Plan 2012. [GWh]	Odnos Plan '12. Real. '11.
Proizvodnja	2.304,7	2.376,9	1,031	2.543,4	1,070
Potrošnja	733,275	677,294	0,923	723,209	1,067

Izvor: "Elektrodistribucija Zenica" Zenica

1.2. Realizacija planiranog u 2011. godini

Elektro-energetski sistem je na području Zeničko - dobojskog kantona u 2011. godini funkcionisao stabilno, kako u oblasti proizvodnje, tako i u oblasti prijenosa i distribucije električne energije. Zahvaljujući tome omogućeno je kontinuirano snabdjevanje električnom energijom.

Tehničko-tehnološki uslovi za dalji rast proizvodnje objektivno postoje, ali u najvećoj mjeri zavise o mogućnostima isporuke i potreba (potrošnje) električne energije.

Snabdjevenost tržišta, odnosno, potrošača električnom energijom tokom cijele prethodne godine bila je zadovoljavajuća i u skladu sa potrebama.

1.3. Plan potreba u 2012. godini

Na području Zeničko-dobojskog kantona, u 2012. godini, planirano je predati potrošačima količine električne energije u iznosu 723,209 [GWh].

Prilikom izrade Bilansa za 2012. godinu u Federaciji Bosne i Hercegovine osnovno polazište predstavlja zadovoljenje očekivane potrošnje električne energije na području Federacije, a time i na području Zeničko-dobojskog kantona. Planiranim sanacionim i rehabilitacionim radovima proizvodnih kapaciteta u prethodnim godinama obezbjeđeni su uslovi da se, u okviru realnih mogućnosti, planira na optimalan način rad elektro-energetskog sektora.

Vlada Federacija Bosne i Hercegovine je, u cilju dugoročnog osiguranja električne energije u Federaciji, donijela Odluku kojom se utvrđuje javni interes za izgradnju šest termoelektrana, 16 hidroelektrana i šest vjetroelektrana.

Riječ je o termoelektranama: Tuzla, blok 7 / 450 MW/, TE Bugojno 300 MW.

Na području Zeničko-dobojskog kantona planirano je KAKANJ /blok 8/ 300 MW; Kakanj /kombi ciklus/ 100 MW .

Kad su hidroelektrane u pitanju, to su: Ustikolina, Unac (Rmanj Manastir), Vrilo, Kablić, , Vrhpolje, Glavatičevo, Bjelimići, Čaplje, Han Skela, Vinac, Babino Selo, Ugar Ušće, Vrletna Kosa, Ivik i PHE Bjelimići.

Na području Zeničko-dobojskog kantona planirano je HE Kruševo sa HE Zeleni vir (instalirane snage (9,75+2,13) MW) u Olovu, i HE Vranduk u Zenici (instalirane snage 19,56 MW).

Tabela 1.2. Realizirana proizvodnja i potrošnja u 2011. godini i planirana proizvodnja i potrošnja u 2012. godini

		PLAN 2011.godina [GWh]	REALIZACIJA 2011. godina [GWh]	Realiz. '11. Plan '11.	PLAN 2012.godin [GWh]	Plan '12. Real. '11.
PROIZV ODNJA	TE KAKANJ	2.158,5	2.234,1	1,035	2.403,5	1,075
	TE NATRON HAYAT	146,2	142,8	0,979	139,9	0,979
	UKUPNO	2.304,7	2.376,9	1,031	2.543,4	1,070
POTROŠNJA	INDUSTRIJA	229,962	185,501	0,806	209,041	1,126
	DOMAĆINSTVA	367,518	356,939	0,971	372,712	1,044
	BREZA	5,093	5,028	1,012	5,284	1,050
	DOBOJ - JUG	4,840	4,652	0,961	5,169	1,111
	KAKANJ	13,156	13,176	1,001	13,633	1,034
	MAGLAJ	6,726	6,578	0,977	6,978	1,060
	OLOVO	3,508	3,484	0,993	3,694	1,060
	TEŠANJ	19,947	20,645	1,034	21,428	1,037
	USORA	0	0	0	0	0
	VAREŠ	2,491	2,377	0,954	2,584	1,087
	VISOKO	14,758	15,988	1,083	16,163	1,010
	ZAVIDOVIĆI	10,406	10,005	0,961	10,634	1,062
	ZENICA	52,906	51,544	0,974	54,368	1,060
	ŽEPČE	1,964	1,377	0,701	1,521	1,104
	UKUPNO:	733,275	677,294	0,923	723,209	1,067

Izvor: "Elektroprivreda BiH" d.d. Elektro distribucija Zenica, TE „Kakanj“ i TE „Natron Hayat“

Napomena 1: U stavci „industrija“ sadržana je potrošnja svih kategorija osim kategorije „domaćinstva“.

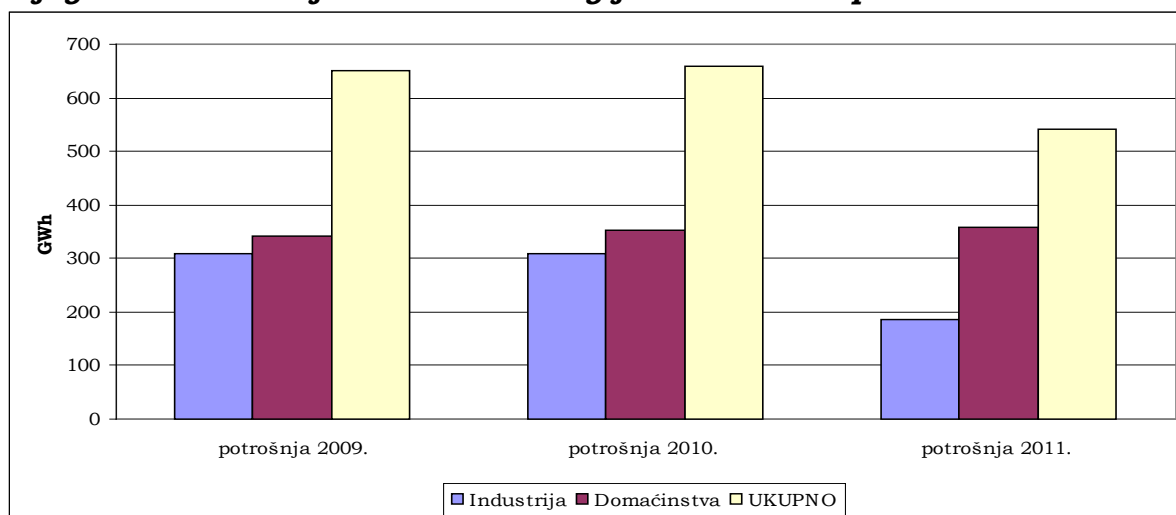
Napomena 2: Općina Usora pripada Elektroprivredi HZ HB, ali nismo dobili podatke.

Napomena 3: Prikazane vrijednosti u tabeli što se odnose na proizvodnju električne energije u TE „Kakanj“ i TE „Natron-Hayat“ podrazumjevaju energiju što je Podružnica „Elektro distribucija Zenica“ preuzima i distribuira;

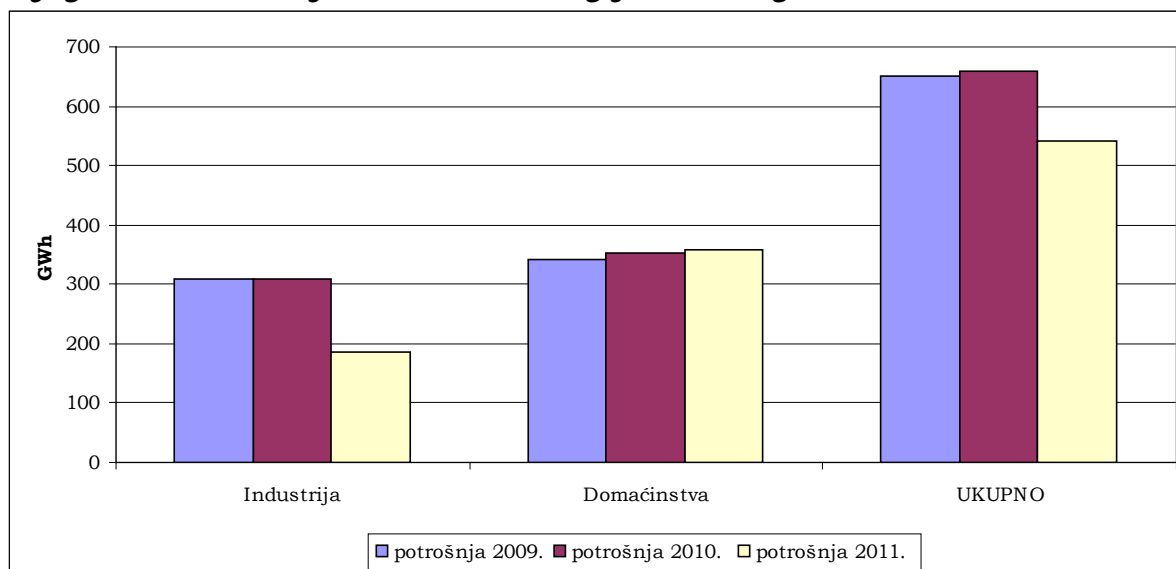
1.3. Upoređivanje potrošnje električne energije [GWh]

sektor	potrošnja 2009. godina	potrošnja 2010. godina	potrošnja 2011. godina	odnos 2011.god. 2010.god.
Industrija	309,123	307,863	185,501	0,602
Domaćinstva	341,646	351,561	356,939	1,015
UKUPNO	650,769	659,424	542,44	0,822

Dijagram 1. Potrošnja električne energije shodno vrsti potrošača

Dijagram 2. Potrošnja električne energije shodno godinama

1.4. Uslovi i mjere za realizaciju planiranog

Obzirom na provedene aktivnosti na izgradnji, sanaciji i održavanju objekata prijenosne i distributivne mreže i ostvaren visok stepen pogonske spremnosti elektrana i dalekovoda, prema Bilansu energetske potrebe Federacije Bosne i Hercegovine za 2012. godinu, nastavlja se modernizacija u daljem osposobljavanju sistema upravljanja, kao i sistema veza.

Sljedeće aktivnosti su usmjerene ka smanjenju tehničkih gubitaka vlastite potrošnje, ali i sprječavanju neovlaštene potrošnje.

U proizvodnji električne energije u Federaciji Bosne i Hercegovine elektro-privredni subjekti bi trebali koordinirano nastupati na međunarodnom tržištu električne energije i ostvarivanja povoljnijih cijena i sklapanja najpovoljnijih aranžmana kako bi se izbjegli negativni efekti po Federaciju BiH, a to bi značilo pozitivan trend i u Zeničko-dobojskom kantonu.

Posebno je izražena potreba pružanja stručne pomoći na izradi programa, odnosno, elaborata o upravljanju energijom i vršnom snagom u proizvodnom procesu.

2. UGALJ

2.1. Pokazatelji za 2011. godinu i plan za 2012. godinu

U toku 2010. godine Zastupnički dom Parlamenta Federacije Bosne i Hercegovine je usvojio Zakon o rudarstvu u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, broj:26/10) i Zakon o geološkim istraživanjima u Federaciji Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije Bosne i Hercegovine“, br.09/10).

Tako je Federacija BiH dobila nove zakone koji jednoobrazno uređuju ovu oblast na cijelom njenom teritoriju. Do tada radilo se po uredbama sa zakonskom snagom što su objavljene i stupile na snagu 1993. godine.

Rješenja iz oba zakona obezbjedila su preduslove za donošenje više od 95 podzakonskih akata kojim će se zamijeniti prevaziđeni pravilnici koji su još u primjeni, a velika većina njih datira još od 1954. godine).

Novi podzakonski akti/pravilnici pripremaju se u skladu sa direktivama Evropske unije, što će, posebno za rudnike s podzemnom eksploatacijom, imati veliki značaj u povećanju stepena kolektivnih mjera zaštite na radu.

U toku 2009. godine Vlada Federacije je donijela Odluku o prijenosu udjela Federacije Bosne i Hercegovine u rudnicima uglja u Federaciji BiH na JP „Elektroprivreda BiH“ d.d. Sarajevo u cjelokupnom iznosu, pa je tako sada svaki rudnik uglja na području Kantona Zavisno društvo u okviru JP „Elektroprivreda BIH“ d.d. Sarajevo, sa svim pravima i obavezama navedenog statusa.

U Tabeli 2.1. dat je pregled planiranih/ostvarenih količina uglja po rudnicima u Kantonu u 2011. godini i plan proizvodnje za 2012. godinu.

RUDNIK MRKOG UGLJA	2011. godina				2012. godina		Plan '12. Real. '11.
	Planir. proizvod. [t]	Realiz. proizvod. [t]	Real. '11. Plan '11.	Ostvarena Isporuka TE [t]	Planir. proizvod. [t]	Plan isporuke TE [t]	
“KAKANJ	1.100.000,0	1.117.943,0	1,016	1.087.168,0	1.134.000,0	1.120.000,0	1,014
“ZENICA”	343.400,0	318.775,5	0,928	154.120,2	384.600,0	210.000,0	1,206
“BREZA”	420.000,0	462.903,0	1, 102	435.813,0	450.000,0	425.000,0	0,944
UKUPNO	1.863.400,0	1.899.621,5	1,019	1.677.101,2	1.968.600,0	1.755.000,0	1,036

Izvor: Rudnici mrkog uglja na području Kantona

Upoređivanjem ukupno iskopanih količina uglja u 2011. godini i planiranim količinama u 2012. godini bilježimo, približno, isti obim.

2.2. Realizacija planiranog u 2011. godini

U ukupnom energetskeg potencijalu naše zemlje uglj zauzima veoma značajan udio, u Federaciji Bosne i Hercegovine proizvodnja uglja je osnov za proizvodnju električne energije.

Eksplatacione rezerve lignita i mrkog uglja u Federaciji BiH iznose oko 1,37 milijardi tona što je nezamjenljiv energetskeg potencijal. Dio godišnje proizvodnje, u iznosu 82%, prodaje se JP "Elektroprivreda BiH"d.d. za potrebe termoelektrana u Tuzli i Kaknju.

Preostale količine godišnje iskopanog uglja se prodaju industriji i ostalim potrošačima u iznosu 16%, a u susjedne države izvozi se oko 2%.

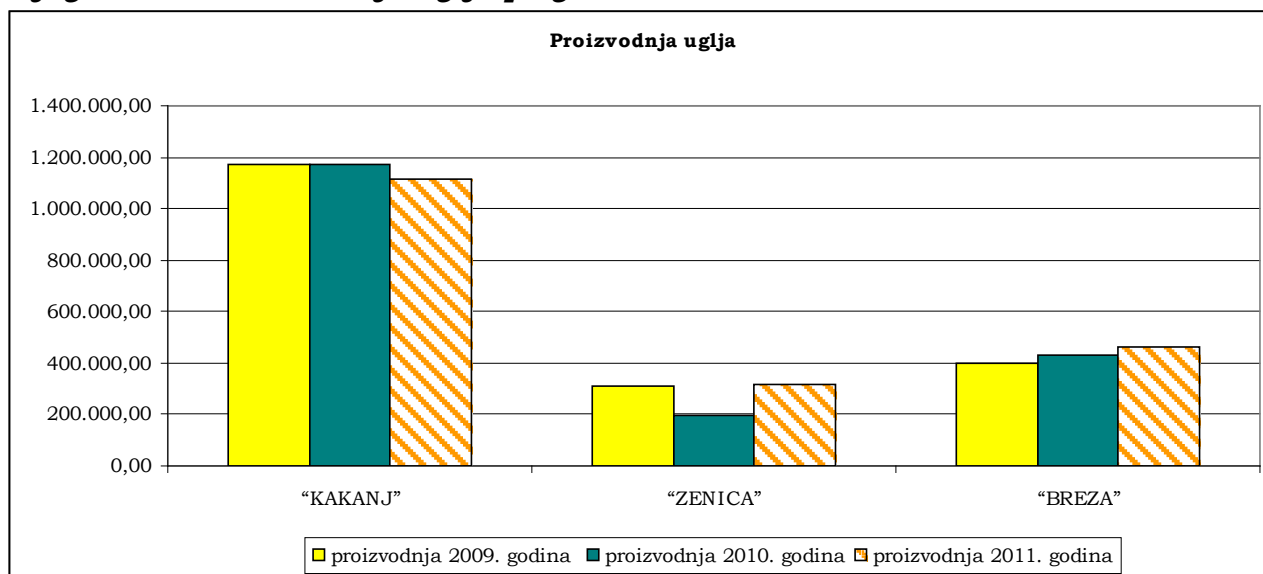
Ukupno planirana proizvodnja uglja u 2012. godini u rudnicima na području Federacije BiH iznosi 7.409.500 tona, i u odnosu na plan iz 2011. godine više je za 377.126 tona, i u odnosu na realizaciju iz 2011. godine je, takođe, više za 357.554 tona.

Planirana proizvodnja uglja na području Kantona u 2011. godini je iznosila 1.863.400,0 tona. a od toga na području Zeničko-dobojskog kantona iznosi 1.968.600,0 tona.

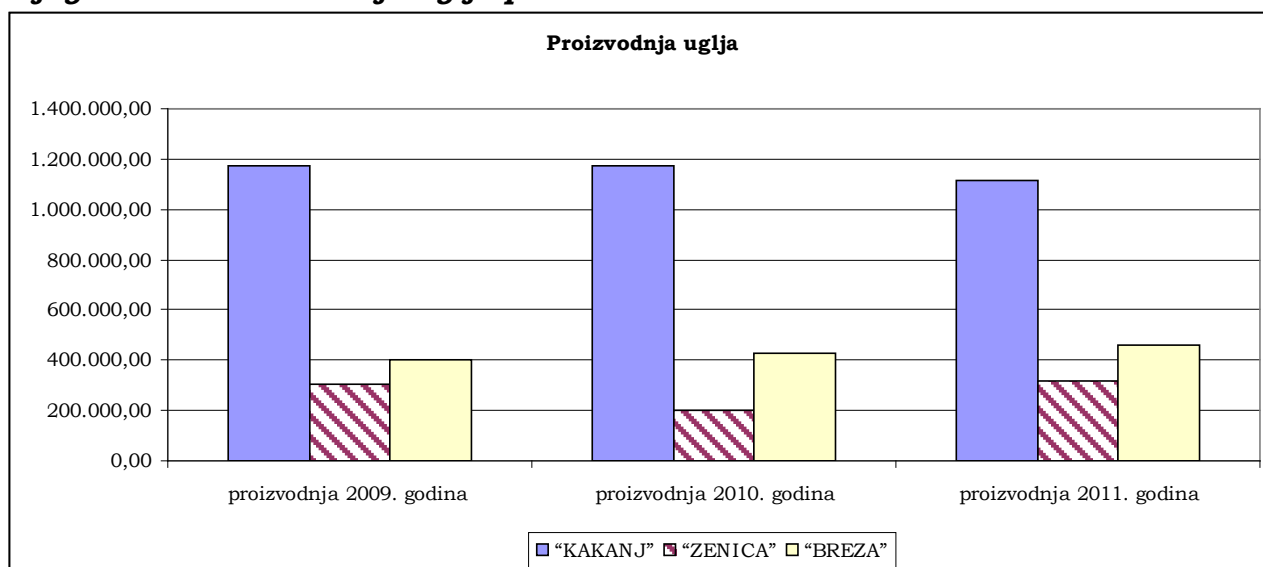
Tabela 2.2.1. Upoređivanje proizvodnje uglja [t]

rudnik mrkog uglja	proizvodnja 2009. godina	proizvodnja 2010. godina	proizvodnja 2011. godina
"KAKANJ"	1.173.893,0	1.173.893,0	1.117.943,0
"ZENICA"	307.810,8	198.167,0	318.775,5
"BREZA"	400.064,0	429.213,0	462.903,0
UKUPNO	1.881.767,8	1.801.273,0	1.899.621,5

Dijagram 2.1. Proizvodnja uglja po godinama

Dijagram 2.2. Proizvodnja uglja po rudnicima

Zakon o konsolidaciji rudnika uglja u Federaciji Bosne i Hercegovine prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u periodu od 2009. do 2015. godine objavljen je u „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“, broj:81/08 od 22.12.2008.godine. Shodno Zakonu, finansijska konsolidacija obuhvata dug rudnika uglja u Federaciji po osnovu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje, zdravstveno osiguranje i osiguranje od nezaposlenosti i poreza na plaću na dan 31.12.2007. godine.

Tabela 2.2.3. pregled stanja obaveza na dan 31.12.2007. godine

Rudnik mrkog uglja	Obaveze za PIO [KM]	Obaveze za zdravstvo [KM]	Obaveze za nezaposlene [KM]	Porez na plaću [KM]	Ukupno [KM]
„KAKANJ“ d.o.o. KAKANJ	5.828.476	7.234.712	3.221.114	3.453.304	19.737.606
„ZENICA“ d.o.o. ZENICA	19.393.533	11.420.838	2.685.739	5.557.909	39.058.019
„BREZA“ d.o.o. BREZA	13.239.092	7.972.723	1.422.621	1.849.179	24.483.615
ukupno	38.461.101	26.628.273	7.329.474	10.860.392	83.279.240

Financijska sredstva za namjene konsolidacije obaveza za zdravstvo i obaveza za nezaposlene obezbjeđuje Kanton u periodu od 2009. do 2015. godine i za sva tri rudnika mrkog uglja na području Zeničko-dobojskog kantona **na dan 31.12.2007. godine iznose 33.957.747 konvertibilnih maraka.**

Tabela 2.3. Pregled stanja obaveza za 2008. godinu

Rudnik mrkog uglja	Obaveze za PIO [KM]	Obaveze za zdravstvo [KM]	Obaveze za nezaposlene [KM]	Porez na plaću [KM]	Ukupno [KM]
„KAKANJ“ d.o.o. KAKANJ	7.285.092	4.500.696	661.872	900.144	13.347.804
„ZENICA“ d.o.o. ZENICA	4.578.228	2.859.959	391.170	531.991	8.370.348
„BREZA“ d.o.o. BREZA					5.400.000
ukupno		7.360.655	1.053.042		27.118.152

NAPOMENA: Tabelarni prikaz stanja obaveza za 2008. godinu objavljen je u „Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“ na isti ovaj način, tj. bez posebno izdvojenih doprinosa i obaveza za RMU „BREZA“ d.o.o. Breza.

Bez obaveza Rudnika „Breza“ d.o.o. Breza, obaveze po osnovu doprinosa za zdravstvo i obaveza za nezaposlene shodno Zakonu o konsolidaciji rudnika uglja u Federaciji Bosne i Hercegovine prema obračunatim, a neuplaćenim javnim prihodima u periodu od 2009. do 2015. godine („Službenim novinama Federacije Bosne i Hercegovine“, broj:81/08 od 22.12.2008.godine) iznose 42.371.444 konvertibilnih maraka.

U toku 2009. godine počela je realizacija Zakona o konsolidaciji rudnika uglja u Federaciji i shodno **Rješenju o raspodjeli sredstava Federalnog ministarstva energije, rudarstva i industrije, tekući grantovi, izvršena je uplata sredstava u cjelokupnom planiranom iznosu za 2009. godinu, i to:**

rudnik mrkog uglja	penzijsko-invalidsko osiguranje [KM]	porez na plaću [KM]	UKUPNO
„Kakanj“ d.o.o.Kakanj	1.372.176,00	666.952,00	2.039.128,00
„Zenica“ d.o.o. Zenica	4.116.528,00	1.026.080,00	5.142.608,00
„Breza“ d.o.o Breza	2.744.352,00	359.128,00	3.103.480,00
UKUPNO	8.233.056,00	2.052.160,00	10.285.216,00

U toku 2010. godine uplaćeni su isti iznosi kao i u 2009. godini.

To znači da je do kraja 2010. godine od strane Federalnog Ministarstva za energetiku, industriju i rudarstvo uplaćeno ukupno sredstava.

<i>rudnik mrkog uglja</i>	<i>penzijsko-invalidsko osiguranje [KM]</i>	<i>porez na plaću [KM]</i>	<i>UKUPNO</i>
<i>„Kakanj“ d.o.o. Kakanj</i>	<i>2.744.352,0</i>	<i>1.333.904,0</i>	<i>4.078.256,0</i>
<i>„Zenica“ d.o.o. Zenica</i>	<i>8.233.056,0</i>	<i>2.052.160,0</i>	<i>10.285.216,0</i>
<i>„Breza“ d.o.o. Breza</i>	<i>5.488.704,0</i>	<i>718.256,0</i>	<i>6.206.960,0</i>
<i>UKUPNO</i>	<i>16.466.112,0</i>	<i>4.104.320,0</i>	<i>20.570.432,0</i>

Federalno ministarstvo finansija nastavilo je i u 2011. godini sa isplatama shodno Zakonu o konsolidaciji rudnika i u sljedećim tabelama prikazana je isplata u toku 2011. godine.

2.3. Plan potreba u 2012. godini

Pored primarne obaveze - zadovoljenje potreba tržišta za ovim energentom, za 2012. godinu, kontinuirano se čine naponi u cilju kvalitetnijeg rada rudnika.

Bilansom planirane raspoložive količine uglja obezbjeđuju stabilno snabdjevanje ugljem svih planiranih potrošača u ovoj godini.

3. NAFTNI DERIVATI

3.1. Pokazatelji za 2011. godinu na području Federacije BiH

Bilans potreba Federacije Bosne i Hercegovine za naftnim derivatima u 2012. godini planiran je na temelju analize realizacije energetske bilansa prethodnih godina, te analitičkog razmatranja podataka dostavljenih od strane prometnika naftnim derivatima, a sa sjedištem u Federaciji BiH.

Podaci se odnose na uvezene, odnosno, potrošene količine naftnih derivata za prvih jedanaest mjeseci prethodne godine, sa procjenom za posljednji mjesec, i procjene potreba za 2012. godinu, što podrazumjeva plan nabavke i ostvarenja dobavljača naftnih derivata.

Podatak godišnjeg izvršenja realizacija uvoza u 2011. godini na području Federacije od 893.015 [t], istovremeno ukazuje da je posvećena veća pažnja kontroli uvoza naftnih derivata na graničnim prijelazima Federacije Bosne i Hercegovine.

Pored zabilježenih pozitivnih pomaka u podizanju kvaliteta naftnih derivata ipak su neophodne stalne kontrole da bi se održao rastući trend.

Na području Zeničko-dobojskog kantona najveći uvoznik i distributer nafte i naftnih derivata je "Hifa-oil"d.o.o. Tešanj.

Izračunato je da bi *potrebe Federacije BiH za naftnim derivatima u 2012. godini* trebale biti u okviru 920.000 tona. Od ovog iznosa, količine koje bi se uvezle iznose 650.000 tona, a razlika u iznosu od 270.000 tona će se nabaviti međuentitetskom razmjenom, odnosno, nabavkom iz rafinerije Bosanski Brod.

Prethodnih godina naftni derivati proizvedeni u Rafineriji Brod nisu zadovoljavali uslove propisane standardima o kvaliteti naftnih derivata, te je njihova upotreba bila znatno ograničena. Međutim, pored pozitivnih pomaka koji su zabilježeni u poboljšanju kvaliteta naftnih derivata i dalje je potrebno, čestim kontrolama, održati ovaj, rastući, trend nabavke naftnih derivata porijeklom iz Rafinerije Brod.

Kako postojeći zakonski okvir ne obavezuje prometnike naftnim derivatima na detaljnije izvještavanje o mjestu nabavke naftnih derivata tako ne postoje ni tačni podaci o ukupno nabavljenim količinama derivata proizvedenim u Rafineriji Brod.

Posljedica ovakve situacije je nepostojanje realne osnove za eventualno razgraničenje planskog uvoza naftnih derivata od planske nabavke na teritoriji BiH, kao i nemogućnost sagledavanja posljedica ovakve situacije na budžet Federacije BiH/ odnosa koeficijenta raspodjele prihoda sa jedinstvenog računa Uprave za indirektno oporezivanje.

Iz istog razloga, odnosno zato što ne moraju, informacioni sistemi onih koji prate prometovanje naftnim derivatima ne prate prometovanje po općinama, i zbog toga ne možemo nigdje naći podatke o prometu naftnim derivatima na području našeg kantona.

Sva nastojanja da dobijemo bilo kakve podatke što bi ih upoređivali sa dosadašnjim – bezuspješna su.

3.3. Plan potreba u 2012. godini na području Federacije BiH

Započete aktivnosti na uspostavi sistemskog rješavanja unutrašnjih rezervi naftnih derivata formiranjem Terminala Federacije BiH, posebno u dijelu koji se odnosi na rekonstrukciju i saniranje terminalnog prostora. U tom pravcu radi se na donošenju Zakona o naftnim derivatima Federacije BiH.

Instrumentom propisivanja obaveznih rezervi naftnih derivata utvrditi će se lista najvećih uvoznika po podacima iz prethodne godine koji se obavezuju da u svojim ili zakupljenim rezervoarima na teritoriji Federacije BiH drže minimalne rezerve naftnih derivata u količini od 10% od ukupne količine koju su uvezli prethodne godine. Pod pojmom "veliki kupac", u našim okolnostima, smatraju se uvoznici koji su u 2009. godini uvezli najmanje 10.000 tona naftnih derivata.

DERIVATI NAFTE	PLAN 2012. GODINE	REALIZACIJA 2011. GODINE	PLAN 2012. REAL. 2011.
A. PROIZVODNJA	0	0	
B. REALIZACIJA	920.000	893.015	
B.1. UVOZ-IZVOZ	650.000	633.015	1,03
Gorivo za Otto-motore i mlazne motore	165.750	149.814	1,11
Gorivo za Diesel motore	365.625	395.672	0,92
LUEL	43.550	29.805	1,46
Ostala loživa ulja	4.225	3.900	1,08
Teški derivati	27.950	19.663	1,42
Specijalni proizvodi	42.900	34.161	1,26
B.2. MEĐUENTITETSKA TRGOVINA	270.000	260.000	1,04
Nabavka iz Rafinerije Bosanski Brod	270.000	260.000	
C. POTROŠNJA	920.000	893.015	1,03
<i>Direktni potrošači</i>	114.282	94.493	1,21
Rudnici ugljena i ostali ind. objekti	110.000	90.809	1,21
Termoelektrane	4.282	3.684	1,16
DISTRIBUCIJA	805.718	798.522	1,01
SKLADIŠTA	0	0	

4. PRIRODNI GAS

4.1. Pokazatelji za 2011. godinu i plan za 2012. godinu

U Tabeli 4.1. dat je pregled planiranih/uvezenih količina prirodnog gasa po potrošačima u Kantonu u 2011. godini i plan potreba za 2012. godinu.

Tabela 4.1. Prirodni gas

Prirodni gas	2011. godina			2012. godina	
	Plan [10 ³ Sm ³]	Realizacija [10 ³ Sm ³]	Realiz. '11. Plan '11.	Plan [10 ³ Sm ³]	Plan '12. Real. '11.
Ukupno	62.888	56.495	0,893	63.812	1,129

Izvor: Federalno Ministarstvo za energiju, rudarstvo i industriju (FMERI)

Napomena: mjerna jedinica [Sm³] - standardni metar kubni označava zapreminu od jednog metra kubnog pri temperaturi od 15 °C i pritisku od 1013,25 [mbar].

Upoređivanjem realizacije uvoza gasa u 2011. godini i plana uvoza u 2012. godini vidi se da je planirana potrošnja prirodnog gasa iskazana u neznatno većoj mjeri.

4.2. Realizacija planiranog u 2011. godini

Ukupno količine uvezenog prirodnog gasa u Federaciji BiH, u 2011. godini, iznose 213.838 x 10³Sm³. Od toga, u Zeničko-dobojskom kantonu, ostvarena je potrošnja prirodnog gasa u ukupnoj količini 56.495 x 10³Sm³.

Bitno je napomenuti da u Bosni i Hercegovini, a time ni na području Zeničko-dobojskog kantona, nema proizvodnje prirodnog gasa i sva snabdjevanja zasnovana su na uvozu, i to od jednog snabdjevača /GAZ –Export iz Ruske Federacije/, a transport vrše MOL i NIS-GAS.

Tabela 4.2. Struktura potrošnje prirodnog gasa u 2011. godini

Direktni potrošač	Plan 2011. godina [x10 ³ Sm ³]	Realizacija 2011. godina [x10 ³ Sm ³]	Odnos Realizacija '11. Plan '11.
“Arcelor Mittal” d.d. Zenica	52.000	47.983	0,922
Tvornica cementa “Kakanj” d.d. Kakanj	738	587	0,795
“CIMOS” d.d. Zenica	600	289	0,481
“IGM” d.d. Visoko	3.400	1.828	0,536
Ukupno potrošači	56.738	50.687	0,893
Distributer “Visokogas” d.d. Visoko	6.150	5.808	0,944
ukupno	62.888	56.495	0,893

Izvor: Federalno Ministarstvo za energiju, rudarstvo i industriju (FMERI)

4. 3. Plan potreba u 2012. godini

Na osnovu iskazanih potreba potrošača, u Kantonu potrebno je u 2012. godini obezbijediti oko 63.812 [1000 Sm³] prirodnog gasa.

Tabela 4.3. Plan potreba potrošača prirodnog gasa za 2012. godinu

Direktni potrošač	Plan 2012. godina [x10 ³ Sm ³]	Realizacija 2011. godina [x10 ³ Sm ³]	Odnos Plan`12. Realizacija`11.
“Arcelor Mittal” d.d. Zenica	54.000	47.983	1,125
Tvornica cementa “Kakanj” d.d. Kakanj	712	587	1,121
“CIMOS” d.d. Zenica	600	289	2,076
“IGM” d.d. Visoko	2.790	1.828	1,526
Ukupno potrošači	58.102	50.687	1,146
Distributer “Visokogas” d.d. Visoko	5.710	5.808	0,983
UKUPNO	63.812	56.495	1,129

Izvor: Federalno Ministarstvo za energiju, rudarstvo i industriju (FMERI)

Plan uvoza za 2012. godinu urađen je na osnovu iskazanih potreba potrošača i distributera.

Svi direktni potrošači su planirali potrošnju gasa u 2012. godini, dok je distributer „Visokogas“ planirao manju potrošnju u 2012. godini u odnosu na prethodnu godinu.

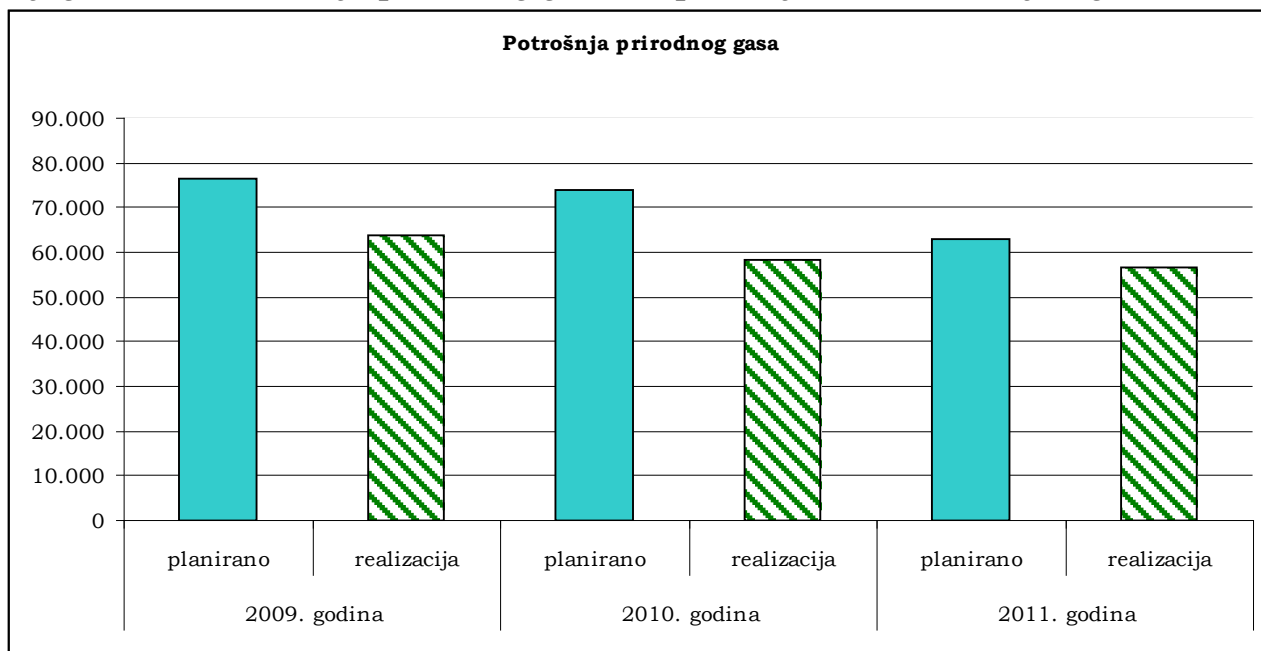
4.3.1. Poređenje potrošnje prirodnog gasa po godinama /izražene u [1000 Sm³]/

	potrošnja 2009. godina	potrošnja 2010. godina	potrošnja 2011. godina
<i>prirodni gas</i>	63.917	58.492	56.495

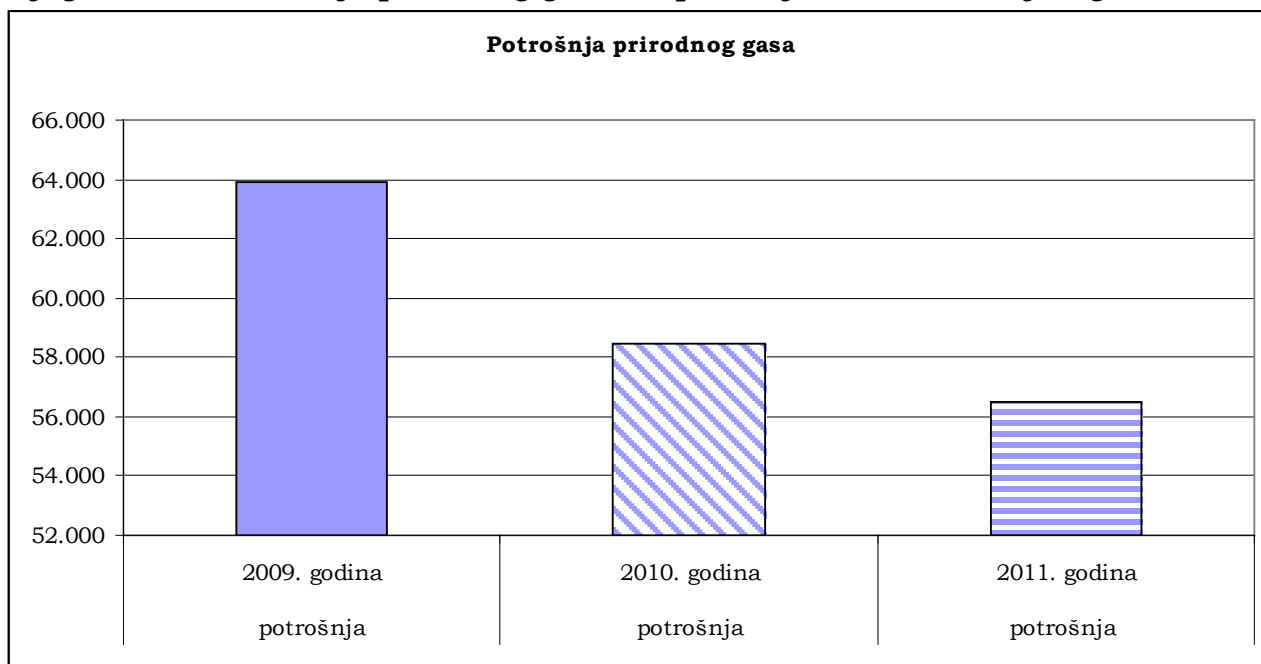
4.3.2. poređenje planiranih i realizovanih količina prirodnog gasa po godinama /izražene u [1000 Sm³]/

	2009. godina		2010. godina		2011. godina	
	planirano	realizacija	planirano	realizacija	planirano	realizacija
<i>prirodni gas</i>	76.588	63.917	73.980	58.492	62.888	56.495

Dijagram 4.1. Potrošnja prirodnog gasa na području Zeničko-dobojskog kantona

Dijagram 4.2. Potrošnja prirodnog gasa na području Zeničko-dobojskog kantona

Osnovne pretpostavke za realizaciju planiranog su, prvenstveno uspješni završetak pregovora o duhu prema isporučiocu iz Ruske Federacije, za isporučeni gas u periodu 1991-1995.godina, koji iznosi 104,81 mil.USD (5\$ na svakih 1.000 Sm³ prirodnog gasa isporučenih u BiH).

Početak 2009. godine i obustava isporuke gasa prema zemljama Evrope, među kojima je i Bosna i Hercegovina, najslikovitije prikazuju našu zavisnost od ovog energenta.

Potpisani ugovori o transportu gasa sa ino-transporterima (MOL Mađarska, NIS-GAS Srbija), kontinuirano praćenje uvoznih količina, kvaliteta, transporta i potrošnje, jesu bitan dio plana.

Posebno je bitno napomenuti da u Bosni i Hercegovini, a time ni na području Zeničko-dobojskog kantona,

- nema proizvodnje prirodnog gasa,
- sva snabdjevanja zasnovana su na uvozu,
- sav uvoz je od jednog snabdjevača,
- ne postoje vlastita skladišta,
- ne postoje iznajmljena skladišta.

5. REKAPITULACIJA

Osnovni pokazatelji, prikazani u Informaciji, što predstavljaju potrošnju energije i energenata na području Zeničko-dobojskog kantona u 2011. godini u odnosu na planirane energetske potrebe u 2012. godini su slijedeći:

Tabela 5.1. Pregled potrošnje i plan potrošnje

	Realizacija 2010. godina	Realizacija 2011. godina	Odnos <u>Real. '11.</u> Real. '10.	Plan 2012. godina	Odnos <u>Plan '12.</u> Real. '11.
ele. energija proizvodnja	1.945,8 [GWh]	2.304,7 [GWh]	1,184	2.543,4 [GWh]	1,103
ele. energija potrošnja	674,693 [GWh]	677,294 [GWh]	1,041	723,209 [GWh]	1,067
ugalj	1.801.273,0 [t]	1.899.621,5 [t]	1,054	1.968.600,0 [t]	1,036
prirodni gas	58.492 x 10³Sm³	56.495 x 10³Sm³	0,965	63.812 x 10³Sm³	1,129

Izvor: "Elektrodistribucija Zenica" Zenica, rudnici uglja na području Kantona, Federalno Ministarstvo energije, rudarstva i industrije (FMERI),